

בית המשפט המחוזי בחיפה

ע"י 51791-02-17 נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

תיק חיצוני:

1

לפני כבוד השופטת עפרה ורבנר

המערער

ע"י ב"כ עו"ד יפתח קיפרמן

נגד

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

המשיב

ע"י ב"כ עו"ד אלון קרפ

2

פסק דין

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

1. לפניי ערעור על החלטת הוועדה הרפואית העליונה מתאריך 27.11.16, בכל הנוגע לאחוזי הנכות שנקבעו למערער בהתייחס לפגיעה בברך שמאל אשר לגביה קבעה הוועדה הרפואית העליונה כי יש להעניק למערער 15% נכות, בהתאמה בין סעיפים III- II(2)48 לרשימת הסעיפים שבתוספת לתקנות הנכים [מבחנים לקביעת דרגות נכות] תש"ל – 1969, כסעיף ביניים בכל הקשור להגבלות יישור ברך שמאל (להלן: "תקנות הנכים").
 2. המערער יליד 1994, נפצע בתאריך 25.7.14, במהלך מבצע "צוק איתן" בעזה, כתוצאה מהתפוצצות מטען חבלה.
- פציעתו של המערער הוכרה על ידי קצין התגמולים.
- וועדה רפואית מחוזית בתחום האורתופדי אשר דנה בעניינו של המערער באריכים 28.3.16 ו-1.5.16, קבעה למערער 21% נכות, הן בגין צלקות בירך ובשוק שמאל; הן בגין ההגבלה ביישור ברך שמאל והן בגין שיתוק חלקי וקל בחלק הטביאלי של העצב משמאל; ובגין כאב כרוני בגב התחתון ללא הגבלה בתנועות.
- בכל הקשור בהגבלת יישור הברך השמאלית נקבעו למערער 10% נכות בגין הגבלת יישור הברך עד 10°.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ע"ו 51791-02-17 נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

תיק חיצוני:

- 1
- 2
3. המערער הגיש ערעור על החלטת הוועדה הרפואית המחוזית אליו צירף חוות דעת של ד"ר רו
נטע מ- 29.8.16.
- 4 בחוות דעת זו צוין כי קיימת הגבלה ניכרת ביישור הברך השמאלית כאשר אחוזי הנכות
המפורטים בחוות הדעת הינם בשיעור 40% לפי סעיף 48(2)ו' iv שעניינם הגבלה ביישור הברך
עד 30°.
- 5
- 6
- 7
8. הוועדה הרפואית העליונה אשר דנה בעניינו של המערער בתאריך 27.11.16, בדקה את
המערער, הן בכל הקשור למצב עמוד השדרה והן בכל הקשור למצב הברך. בכל הקשור
לבדיקת הברך צוין בחלק 2 לפרוטוקול הוועדה :
- 9
- 10
- 11
- 12 "ללא אדם או נפחות. ברכיים יציבות בכל המישורים. ללא סימני
13 נוזל תוך מפרקי, סימנים מיניסקליים שליליים. יש לציין
14 קונטרקטורה של ברך שמאל ביישור פחות מ- 15 מעלות. כיפוף
15 מלא דו-צדדי".
- 16
- 17 בחלק 4 לפרוטוקול הוועדה, ציינה הוועדה כי בכל הקשור לנושא עמוד השדרה המתני,
18 ההגבלות מהן סובל המערער מקורן לאו דווקא בממצא אורגני אלא בשיתוף פעולה חלקי,
19 ולכן הסכימה הוועדה הרפואית העליונה לקביעת הוועדה המחוזית בכל הקשור לעמוד
20 השדרה המתני.
- 21
- 22 בכל הקשור לקונטרקטורה של ברך שמאל, ציינה הוועדה כי היא לא מצאה בבדיקתה הגבלה
23 בחומרה שתוארה בחוות דעתו של ד"ר רו וכן קבעה :
- 24
- 25 "חוסר היישור של הברך, לא עולה על 15 מעלות ביחס לברך
26 שנייה. הוועדה קובעת סעיף ביניים 15% סעיף 48(2)ו' II - III
27 ומקבלת את הערעור והסעיף יינתן לצמיתות".
- 28
- 29 אין כל הסבר של הוועדה הרפואית העליונה מדוע ומכוח מה ביצעה התאמה, כאשר היא
30 קובעת חוסר יישור של הברך עד 15° וכאשר קיים סעיף ספציפי הדן בעניין.
- 31

בית המשפט המחוזי בחיפה

ע"ו 51791-02-17 נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

תיק חיצוני:

5. המערער הגיש ערעור לבית המשפט וטען כי לאור קביעת הוועדה הרפואית העליונה בכל הקשור לחוסר יישור הברך, היה עליה להעניק לו 20% נכות ולא 15% נכות, לאור לשונו הברורה של סעיף 48(2)(ו) III לרשימת סעיפי הליקוי שבתוספת לתקנות הנכים.
- לטענת המערער, המדובר בטעות משפטית גלויה וברורה, וכאשר אין מחלוקת כי הוועדה הרפואית העליונה סברה כי יש לקבל את ערעורו של המערער, כך שהגבלתו ביישור הברך, הינה בשיעור העולה על 10° ועל כן היה עליה להעניק לו את אחוזי הנכות בהתאם להגבלה ביישור הברך של עד 15° .
- המערער הדגיש כי אין מקום לבדוק האם ההגבלה ביישור הברך הינה בשיעור של 11 או 12 או 13 או 14 מעלות, שכן כאשר המדובר בהגבלה ששיעורה עולה על 10° ואשר אינה עולה על 15° , יש לפסוק נכות בשיעור 20% ואין מקום לקביעת דרגת ביניים.
- בנסיבות אלה, כאשר המדובר בקביעה עובדתית ברורה של הוועדה הרפואית העליונה באשר למידת העדר האפשרות ביישור הברך וכאשר לשון סעיפי הליקוי ברורה, אין מקום לבצע התאמה בהתאם להוראות תקנות הנכים, ויש לבית המשפט סמכות לקבוע את שיעור אחוזי הנכות התואמים את ממצאי הוועדה הרפואית העליונה ואת לשון סעיפי הליקוי.
6. המשיב בתגובתו בכתב טען כי הוועדה הרפואית העליונה לא מצאה הגבלות בשיעור שמצא ד"ר רו שחוות דעתו הוגשה מטעם המערער, ולדעת המשיב, המדובר בסוגיה רפואית המצויה בסמכות הוועדה ואם הוועדה סבורה כי מצבו של המערער מתאים לקביעת סעיף ביניים, כך עליה לנהוג.
- המשיב טען כי אין מקום לחסום בנסיבות העניין את האפשרות של הוועדה לעשות שימוש בתקנה 11 לתקנות הנכים במקרים בהם היא סבורה שלא נקבע מבחן מתאים לפגימה ממנה סובל הנכה, או כאשר המדובר בפגימה הנכללת בתוספת, אלא שהמבחן אינו משקף את ליקוי כושר הפעולה.
- במעמד הדיון, ביקש ב"כ המשיב כי ענינו של המערער יוחזר לוועדה הרפואית העליונה על מנת שזו תנמק החלטתה או תחליט להעניק למערער אחוזי נכות בהתאם לסעיף ליקוי 48(2)(ו) III, שכן גם המשיב מודע לכך שהוועדה לא נימקה כלל מדוע נתנה אחוזי נכות כדרגת ביניים, כאשר קבעה כי יישור הברך לא עולה על 15° , וכאשר קיבלה את הערעור על הוועדה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ע"ו 51791-02-17 נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

תיק חיצוני:

1 המחוזית, דהיינו סברה כי אין המדובר במצב שבו יישור הברך אפשרי עד 10° , וכאשר קיים
2 סעיף ספציפי הדן בעניין.

דיון והכרעה

3
4
5
6 7. ערעור לבית המשפט המחוזי על החלטת וועדה רפואית עליונה, בהתאם לסעיף 12א לחוק
7 הנכים [תגמולים ושיקום] תשי"ט – 1959, הינו בנקודה משפטית בלבד.

8 בענייניו, הצביע המערער על נקודה משפטית אשר בה נפלה טעות ברורה ואי התאמה בין
9 קביעתה העובדתית של הוועדה הרפואית העליונה בעת בדיקתה את המערער, בכל הקשור
10 במידת היישור של ברך שמאל, לבין אחוזי הנכות שהוענקו למערער, כאשר משווים אחוזי
11 נכות אלה ללשון סעיפי הליקוי שבתוספת לתקנות הנכים.

12
13
14 8. הן מכך שהוועדה הרפואית העליונה קיבלה את הערעור על החלטת הוועדה הרפואית
15 המחוזית בכל הקשור להגבלה ביישור ברך שמאל, דהיינו, הוועדה הרפואית העליונה סברה
16 כי אין המדובר במצב שבו יישור הברך אפשרי עד 10° והן מלשון ממצאי בדיקתה של הוועדה
17 הרפואית העליונה, עולה כי הוועדה סברה שהמדובר בהגבלה ביישור של עד 15° .

18
19 בנסיבות אלה הייתה הוועדה צריכה להעניק אחוזי נכות למערער בהתאם לסעיף 48(2)III.

20
21 9. תקנה 11 לתקנות הנכים, הדנה באפשרות לבצע התאמת מבחנים, דנה במספר חלופות.

22
23 החלופה הראשונה המפורטת בתקנה 11(א) עניינה - פגימה מוכרת שנקבעה, ככזו על ידי קצין
24 התגמולים, שאינה נקובה בתוספת לתקנות הנכים וכאשר לגבי פגימה כזו יש בתוספת
25 לתקנות הנכים פגימה שממנה נובע ליקוי בכושר של אותה פעולה באותה מידה או במידה
26 קרובה לה, כפי שנפגע כושר פעולתו של אותו נכה שנפגע בפגימה המוכרת.

27
28 החלופה השנייה עניינה - פגימה מוכרת שאין בתוספת מבחן שיכול לחול על הנכה, אולם יש
29 בתוספת לתקנות הנכים מבחן לפגימה אחרת שממנה נובע ליקוי בכושר של אותה פעולה
30 שנפגעה אצל הנכה, באותה מידה כפי שנפגמה אצל הנכה או במידה הקרובה לה, ואזי קובעים
31 דרגת נכות בשיעור אותה דרגת נכות שנקבעה בתוספת לגבי המבחן לפגימה האחרת.

32

בית המשפט המחוזי בחיפה

ע"ו 17-02-51791 נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

תיק חיצוני:

- 1 החלופה השלישית עניינה - העדר אפשרות להתאים לגבי הנכה מבחן לפי פגימה אחרת, שכן
- 2 מצב הפגימה של הנכה הינו בין שני מצבים שתוארו במבחנים בתוספת לתקנות הנכים ואזי
- 3 קובעים דרגת נכות בין שני המצבים.
- 4
- 5 תנאי לקביעת דרגת נכות בין שני מצבים, הינו שהמדובר בפגימה מוכרת שאין לה בתוספת
- 6 לתקנות הנכים, מבחן החל עליה.
- 7
- 8 החלופה הרביעית דומה לחלופה השלישית, אלא שהמדובר בפגימה שמצבו של הנכה הוא
- 9 פחות חמור ממה שפורש בתוספת לתקנות הנכים, כ"מבחן מיוחד" ואזי נקבעת דרגת נכות
- 10 לגבי הנכה בשיעור 0%.
- 11
- 12 החלופה החמישית הינה - נכה שנפגע בפגימה מוכרת שאינה נקובה בתוספת לתקנות הנכים
- 13 ואשר לא ניתן לבצע לגביה התאמה לפי האפשרויות הקודמות שפורטו.
- 14
- 15 בענייננו, אין המדובר בפגימה מוכרת שאינה נקובה בתוספת, או שלא ניתן למצוא לגביה
- 16 מבחן בתוספת, שכן התוספת לתקנות הנכים, דנה באופן מפורש בהגבלות ביישור הברך, תוך
- 17 שהיא מתייחסת לחלופות שונות לפי מידת ההגבלה.
- 18
- 19 בסיטואציה כזו, שבה התקנות עצמן קובעות שיעור נכות מדורג לפי מידת הפגיעה ביישור
- 20 הברך הנמדדת במעלות, אין מקום לקבוע אחוזי נכות מותאמים כפי שביצעה הוועדה
- 21 הרפואית העליונה.
- 22
- 23 בהתאם ללשון רשימת סעיפי הליקוי כאשר קיימת הגבלה ביישור הברך ויישור הברך אפשרי
- 24 יותר מ-5° ועד 10° יש לקבוע 10% נכות וכאשר יישור הברך אפשרי יותר מ-10° אבל פחות
- 25 מ-15°, יש להעניק 20% נכות.
- 26
- 27 הוועדות הרפואיות פועלות בהתאם לכללים ברורים ואחידים ועל מנת למנוע שרירות
- 28 ולהבטיח שוויון, נקבעו אחוזי הנכות בהתאם לרשימת סעיפי הליקוי ועל כן הכלל הינו,
- 29 שכאשר רשימת סעיפי הליקוי שבתוספת לתקנות הנכים נוקבת בפגימה מסויימת, שהיא
- 30 הפגימה ממנה סובל הנכה, ויש בתיאור הפגימה פירוט המתאר את מצבו הרפואי של הנכה,
- 31 אין מקום להחיל את תקנה 11.
- 32 עיין לעניין זה בע"א 2488/01 בן שימול נ' קצין התגמולים (24.2.03).
- 33
- 34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ע"ו 51791-02-17 נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

תיק חיצוני :

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

המקרה שלפנינו אינו מקרה חריג וקיצוני שבו יש לסטות מכלל זה.

10. לאור האמור לעיל, הנני מקבלת את הערעור וקובעת כי לאור ממצאיה העובדתיים של הוועדה הרפואית העליונה, כפי שתועדו בפרוטוקול הוועדה, כמו גם בהחלטתה לקבל את הערעור על החלטת הוועדה המחוזית בכל הקשור במגבלת היישור של ברך שמאל, ולאור לשון סעיפי הליקוי שבתוספת לתקנות הנכים, זכאי המערער כי ייקבעו לו 20% נכות בהתאם לסעיף ליקוי III(2)48 בגין הגבלה ביישור הברך, כאשר יישור הברך אפשרי עד 15°.

11. תיקו הרפואיים של המערער, יוחזרו למשיב באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (אזרחי).

12. אין צו להוצאות.

ניתן היום, י"ט אלול תשע"ז, 10 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.

עפרה ורבנר, שופטת